

KONTAKTY:

Telefon: 488 577 661

Email: liberec@tyflocentrum-lb.cz

Adresa: Na Výšinách 451/9, Liberec 5

Web: <http://tyflocentrum-lb.cz/>

CO NABÍZÍME:

- **Průvodcovskou a předčitatelskou službu**

domluvení služby:

Zuzana Čadová (771 278 733, pps@tyflocentrum-lb.cz)

Květa Nováková Heligarová (aktuálně dlouhodobá nemoc),

- **Zajištění sociálně aktivizačních služeb**

přihlášení na akce:

Mgr. Jana Benešová (736 130 590, aktivita@tyflocentrum-lb.cz),

- **Výuku a poradenství ohledně elektronických kompenzačních pomůcek**

domluvení služby:

Ing. Jana Smolná (731 913 585, jana.smolna@tyflocentrum-lb.cz),

Lukáš Feifer (771 235 977, lukas.feifer@tyflocentrum-lb.cz),

- **Základní sociální poradenství**

zajištění služby:

Mgr. Jana Jakubcová (797 695 503, jana.jakubcova@tyflocentrum-lb.cz),

Mgr. Jana Benešová (736 130 590, jana.benesova@tyflocentrum-lb.cz),

- K zapůjčení tandemová kola, zvukové knihy, možnost digitalizace textů a další.

Pro přihlášky a odhlášky na akce TyfloCentra využívejte kontakt 736 130 590, a to v určené dny: v pondělí v čase 8:00 – 16:00 a ve středu v čase 8:00 – 16:00.

Mimo tyto dny využijte SMS zprávu, nebo email aktivita@tyflocentrum-lb.cz.

Upozorňujeme, že kapacita vybraných akcí může být omezená.

Pro objednávání na konzultace k elektronickým kompenzačním pomůckám využívejte kontakt na Ing. Janu Smolnou v určeném čase: každé úterý od 12:00 do 13:00, nebo na Lukáše Feifera v určeném čase: každý čtvrtek od 12:00 do 13:00. Děkuje.

Milí čtenáři a milé čtenářky našeho zpravodaje,

knihám a knížkám všeho druhu je tematicky věnováno číslo, které právě otevíráte. Hned po aprílu, dne 2. 4. 2024, následuje totiž v kalendáři Mezinárodní den dětské knihy. Světový den knihy pak připadá na 23. 4. 2024. Neznamená to však, že zůstaneme pouze u knih. Kupříkladu konec dubna zase pravidelně náleží Týdnu vodicích psů. My pro Vás tak opět chystáme řadu rozmanitých akcí.

Nepromeškejte v termínu **3. 4. 2024 výlet do Prahy** – navštívíme hned dvě důležitá místa. Jednak prodejnu pražských Tyflopomůcek, jednak klubovnu Společenství duševních sportů. Zájemce prosíme o včasné závazné přihlášení – více naleznete v programu. V dubnu však budeme také trénovat na Krajský přebor v bowlingu, tvořit z keramiky, vařit, zavítáme opět po roce do **botanické zahrady** a mnoho dalšího. **Lukáš Feifer pro Vás opět přichystal klub, tentokrát zaměřený na e-Doklady.** Nepromeškejte příležitost dozvědět se možnosti praktického a bezpečného využití této aplikace.

Specialitou v dubnovém programu bude **placený workshop zaměřený na výrobu vlastního parfému z éterických olejů s lektorkou Monikou Formánkovou.** Poslední dubnovou středu pak zasvětíme akci v centru Liberce v doprovodu našich **vodicích psích partáků.** Přidat se k nám ovšem můžete, i pokud sami majiteli vodicího pejska nejste.

A abychom dostáli všem tradicím, poslední dubnové pondělí oslavíme jako každoročně **čarodějnice příjemným posezením na terase spojeným s grilováním něčeho dobrého.** Tak ať nás počasí nezklame! ☺

Cyklus Z OKA do OKA se završuje posledním plánovaným článkem – jde o pokračování rozhovoru s manželi Janou a Petrem Schnaubeltovými.

Krásné Velikonoce a příjemný duben,

Vaše TyfloCentrum Liberec

Obsah čísla

Úvodník	2
Obsah čísla	3
Program TC na duben 2024	3
Knihy a audioknihy	8
Výsledky březnové Studánkové soutěže	10
Dubnová soutěž: Knižní kvíz	10
Oslavenci v dubnu	11
Ohlédnutí: Co přinesl březen	11
Recepty Jiřího Pikeše	12
Lukáš Feifer: Jak dnes bezpečně používat občanku v telefonu a co to vlastně je ..	16
Pozvánka: Rekondice v Poděbradech	17
Koutkem OKA: Další zvuková kniha Krajské vědecké knihovny Liberec	17

Program TC na duben 2024

**V pondělí 1. 4. 2024 je z důvodu státního svátku TC Liberec zcela uzavřeno.
Děkujeme za pochopení.**

3. 4. středa 9:00 Výlet do Prahy

V Praze tentokrát navštívíme nejprve prodejnu Tyflopomůcek Praha a následně se přesuneme do klubovny Společenství duševních sportů, kde se nám bude věnovat pan Jaroslav Slanina. Setkání se zúčastní také mistryně ČR v dámě hráčů nevidomých a slabozrakých, paní Helena Škramlíková, která zná různá pravidla varianty této deskové hry i ostatních her, a ráda s nimi zájemce seznámí. Vstupné do klubovny i drobné občerstvení máme zdarma. Pro zájemce je dále možnost objednání zvoleného obědu z nedaleké restaurace a jeho dovoz přímo do klubovny. Odjezd z Liberce – Fügnerova v 9:00 spojem Student Agency. Sraz v 8:45 na terminálu Fügnerova na zastávce spoje č. 21. Předpokládaný návrat do Liberce kolem 17:00. **O závazné přihlášení prosíme do 27. 3. 2024.** Jízdenky na autobus Student Agency rezervuje TC hromadně pro všechny přihlášené účastníky. V případě odhlášky z akce v den akce nejsme schopni garantovat storno jízdenky. Děkujeme za pochopení.

3. 4.	středa	14:00	Angličtina online – gramatika (90 minut)
			Výuka angličtiny probíhá online přes odkaz na Google Meet. Lektorkou je paní Andrea Francová.
4. 4.	čtvrtek	10:00	Trénink paměti – telefonicky
			V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do 3. 4. 2024.
4. 4.	čtvrtek	14:00	Jóga
			Cvičení pod vedením odborné lektorky paní Jany Zuskové probíhá prezenčně v klubovně TC , ale též s možností online přenosu přes odkaz na Google Meet. Přihlášení nových zájemců do 3. 4. 2024.
5. 4.	pátek	9:30	Horolezení v Šutru
			Lezení trvá hodinu – od 9:30 do 10:30. Zajišťuje jej naše průvodkyně Zuzana Čadová, která je současně zkušenou instruktorkou lezení. Aktivita je kapacitně omezena na 1 - 2 účastníky na akci. Díky spolupráci s Šutrem probíhá lezení bezplatně. Prosíme o přihlášení do 27. 3. 2024.
10. 4.	středa	10:00	Keramika
			Přijďte tvořit a relaxovat s hlínou. V dílně TC se na Vás těší lektorka paní Radka Valentin. Prosíme o přihlášení do 8. 4. 2024.
10. 4.	středa	10:00	Bowling
			Sraz v 9:50 v restauraci Královská zahrada v Centru Babylon. Prosíme o přihlášení do 8. 4. 2024.
10. 4.	středa	11:30	Bowlingové posezení
			Na trénink navážeme posezením ve zvolené kavárně nebo restauraci. Prosíme o přihlášení do 8. 4. 2024.
10. 4.	středa	15:15	Angličtina online – konverzace
			Výuka angličtiny probíhá online přes odkaz na Google Meet. Lektorem je pan Peter Tkáč.

11. 4.	čtvrtek	10:00	Trénink paměti – telefonicky
V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do 8. 4. 2024.			
11. 4.	čtvrtek	14:00	Jóga
Cvičení pod vedením odborné lektorky paní Jany Zuskové probíhá prezenčně v klubovně TC , ale též s možností online přenosu přes odkaz na Google Meet. Přihlášení nových zájemců do 8. 4. 2024.			
12. 4.	pátek	9:30	Horolezení v Šutru
Lezení trvá hodinu – od 9:30 do 10:30. Zajišťuje jej naše průvodkyně Zuzana Čadová, která je současně zkušenou instruktorkou lezení. Aktivita je kapacitně omezena na 1 - 2 účastníky na akci. Díky spolupráci s Šutrem probíhá lezení bezplatně. Prosíme o přihlášení do 5. 4. 2024.			
15. 4.	pondělí	9:30	Botanická zahrada Liberec
Potěšte se jarně rozkvetlou botanickou zahradou. Vstupné pro ZTP a seniory 65+ je 80,- Kč, pro osoby ZTP/P je vstup zdarma. Po prohlídce je možné zajít do kavárny nebo na společný oběd. Sraz v 9:30 na terminálu Fügnerova na zastávce spoje číslo 21. O přihlášení prosíme do 11. 4. 2024.			
17. 4.	středa	10:00	Keramika
Přijďte tvořit a relaxovat s hlínou. V dílně TC se na Vás těší lektorka paní Radka Valentin. Prosíme o přihlášení do 15. 4. 2024.			
17. 4.	středa	10:00	Zážitkové vaření s Jiřím Pikešem
Na dubnové vaření je v plánu jehněčí maso se špenátem a špekovým knedlíkem. Navrch si připravíme mrkvový salátek. Prosíme o přihlášení do 15. 4. 2024.			
17. 4.	středa	13:00	PC klub s Lukášem Feiferem – e-Doklad aneb občanka v telefonu
Více k tématu klubu naleznete v rubrice aktuálního OKA „Článek Lukáše Feifera“. Prosíme o přihlášení do 11. 4. 2024.			

- 17. 4. středa 14:00 Angličtina online – gramatika (90 minut)**
- Výuka angličtiny probíhá online přes odkaz na Google Meet. Lektorkou je paní Andrea Francová.
- 18. 4. čtvrtek 10:00 Trénink paměti – telefonicky**
- V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do 15. 4. 2024.
- 18. 4. čtvrtek 14:00 Jóga**
- Cvičení pod vedením odborné lektorky paní Jany Zuskové probíhá **prezenčně v klubovně TC**, ale též s možností online přenosu přes odkaz na Google Meet. Přihlášení nových zájemců do 15. 4. 2024.
- 19. 4. pátek 9:30 Horolezení v Šutru**
- Lezení trvá hodinu – od 9:30 do 10:30. Zajišťuje jej naše průvodkyně Zuzana Čadová, která je současně zkušenou instruktorkou lezení. Aktivita je kapacitně omezena na 1 - 2 účastníky na akci. Díky spolupráci s Šutrem probíhá lezení bezplatně. Prosíme o přihlášení do 12. 4. 2024.
- 22. 4. pondělí 11:00 Voňavé setkání s éterickými oleji – placená akce**
- Paní Monika Formánková nám v rámci dvouhodinového setkání prozradí, jak bezpečně používat éterické oleje a jaké jsou jejich kontraindikace. Dozvíme se, jak si svépomocí vyrobit vlastní parfém z éterických olejů. Na místě si jej také vytvoříme a odneseme domů. Cena akce zahrnující vlastní výrobek z éterických olejů je 550,- Kč. Prosíme o závazné přihlášení do 15. 4. 2024.
- 22. 4. pondělí 13:00 Německá konverzace**
- Německá konverzace probíhá prezenčně v prostorách TC Liberec. Lektorkou je paní Andrea Tkáčová. Přihlášení nových zájemců do 18. 4. 2024.
- 24. 4. středa 10:00 S vodícím psem po boku – tentokrát v MHD Liberec**
- U příležitosti týdne vodících psů prověříme libereckou dopravu z hlediska přístupnosti cestování s vodícím psem. Zaměříme se na dobré praxe i případné bariéry. Na akci jsou vítáni majitelé vodících psů i se svými čtyřnohými

společníky, jakož i všichni další zájemci o účast. Akce probíhá ve spolupráci se SONS Liberec a Tyfloservis Liberec. Sraz na terminálu Fügnerova na zastávce spoje č. 21 v 9:40. Prosíme o závazné přihlášení do 17. 4. 2024.

24. 4. středa 15:15 Angličtina online – konverzace

Výuka angličtiny probíhá online přes odkaz na Google Meet. Lektorem je pan Peter Tkáč.

25. 4. čtvrtek 10:00 Trénink paměti – telefonicky

V tréninku paměti po telefonu si prověříte znalosti, paměť, postřeh či logické myšlení formou zábavných kvízů. Přihlášení nových zájemců do 22. 4. 2024.

25. 4. čtvrtek 14:00 Jóga

Cvičení pod vedením odborné lektorky paní Jany Zuskové probíhá **prezenčně v klubovně TC**, ale též s možností online přenosu přes odkaz na Google Meet. Přihlášení nových zájemců do 22. 4. 2024.

26. 4. pátek 9:30 Horolezení v Šutru

Lezení trvá hodinu – od 9:30 do 10:30. Zajišťuje jej naše průvodkyně Zuzana Čadová, která je současně zkušenou instruktorkou lezení. Aktivita je kapacitně omezena na 1 - 2 účastníky na akci. Díky spolupráci s Šutrem probíhá lezení bezplatně. Prosíme o přihlášení do 19. 4. 2024.

29. 4. pondělí 10:00 Klubové setkání – pálíme čarodějnice

Tradiční akce na pobočce TC Liberec. Za přízně počasí posedíme na venkovní terase. Možnost opečení donesených pochutin na grilu. Pečivo, hořčici a kečup zajistíme. Čarodějné masky vítány! Prosíme o přihlášení do 22. 4. 2024.

29. 4. pondělí 13:00 Německá konverzace

Německá konverzace probíhá prezenčně v prostorách TC Liberec. Lektorkou je paní Andrea Tkáčová. Přihlášení nových zájemců do 26. 4. 2024.

O knihtisku se ve škole obvykle hovoří v souvislosti se jménem Johanna Gutenberga a datován je do let 1447 – 1448. Knihtiskem se zde rozumí technologie mechanického rozmnožování textu nebo obrazu tiskem z výšky. Gutenbergův vynález spočíval ve zdokonalení procesu sazby skládané ze sériově odlévaných tiskařských liter. Od poloviny 15. století se pak technologie rychle šířila po celé Evropě a následně do světa.

Johannes Gutenberg však měl mnoho přímých i nepřímých předchůdců, a to jak v Evropě, tak v Asii. Za nejstaršího předchůdce knihtisku lze považovat nejrůznější pečetidla a razítka, jakožto první nástroje pro opakované „psaní“ stejné značky, slova či věty. Například z území Mezopotámie, na němž působily kultury sumerská, asyrská a babylonská, se dochovaly známky tiskařské, či spíše razičské činnosti v podobě malých kamenných válečků, kterými se pečetily ještě nevypálené hliněné destičky. Ty pocházejí z doby asi 3000 let př. n. l., stejně jako cihly s tištěnými nápisy ze stejné oblasti.

Když ale budeme sledovat vývoj knižní produkce směrem do našich současných časů, narazíme na významné milníky, které se týkají vzniku zvukových nahrávek suplujících nebo alespoň přibližujících texty psané.

V krátkém přehledu historie audioknih budiž zmíněny následující:

1877 – Thomas Alva Edison vynalezl přístroj na nahrávání a reprodukci hlasu, tzv. fonograf, kdy jednou z jeho základních myšlenek bylo zpřístupnit knihy nevidomým. Prvním záznamem byla dětská říkanka „Mary had a little lamb“. [Znáte?](#)

1888 – Emile Berliner vynalezl nezávisle na fonografu gramofon. Technologie byla jiná – namísto fonografických válců využíval k záznamu desky. Edison vnímal svůj vynález jako technicky dokonalejší, pracoval na něm tak i nadále, bez ohledu na konkurenční vynález Emila Berlinera. (Edisonova továrna však nakonec byla v roce 1929 uzavřena a gramofon jako technologie přetrval.)

Přelom 19. a 20. století – vycházejí první nahrávky s mluveným slovem v rozsahu záznamu dle kapacity válce (nejprve 4 minuty, posléze až 20 minut).

1932 – Americká společnost pro nevidomé (American Foundation for the Blind, zkráceně AFB) a Knihovna pro nevidomé (Library of Congress Books for the Adult Blind) založily **program mluvicích knih**, tedy „Talking Books Program“. Cílem bylo zpřístupnění knih veteránům 1. světové války a dalším zrakově postiženým osobám. V rámci prvního testování si lidé mohli poslechnout třeba báseň Edgara Alana Poea *Havran*.

1935 – V Británii Institut pro nevidomé vydává první mluvicí knihy. Technologií jde o LP desky o kapacitě 25 minut na jednu stranu. Jedna kniha tak byla nahraná třeba na deseti deskách.

1949 – Vynález magnetické pásky nahradil postupně původní gramofonové desky. Technologie způsobila mírné zvýšení zájmu o audioknihy, avšak konkrétně nevidomým se s kotouči pracovalo hůře než s deskami. Pásky se totiž musely ručně navíjet.

1966 – Magnetofonová páska je nahrazena malou audiokazetou. Přehrávač Mark IV přehrával místo kotoučů kompaktní audiokazety (zkratka MC). Audioknihy zaznamenaly velkou oblibu u nevidomých a podpořily skutečný rozmach audio produkce.

70. léta – Společnost Sony vypouští na trh tzv. Walkman, tedy kazetový přehrávač.

1988 – na americkém trhu působí již kolem 40 vydavatelů audioknih.

1994 – Asociace audio vydavatelů (APA) ukotvila pojem audiokniha v běžném užívání.

90. léta – Boom spojený s CD technologií postupně vytlačoval klasické malé kazety. Avšak co do kapacity neřešil problém, na který již dříve narazily desky – stále na některé knihy bylo potřeba několik disků.

1996 – Karlheinz Brandenburg si nechal patentovat soubory s příponou mp3. Audioknihy zažily rozmach – již nemusely být vydávány zkrácené verze knih, ale plnohodnotné knižní nahrávky.

2002 – Audioknihy na CD poprvé převládají nad audiokazetami.

2005 – Rozvoj Smartphonů a internetu odstartoval digitální věk audioknih. Lidé si mohou začít audioknihy stahovat přímo do svých mobilních zařízení

2014 – Založena byla první škola v oboru tvorby audioknih.

Co se terminologie týče, V Česku i na Slovensku se dlouhodobě zachovával rozdíl mezi audioknihou a zvukovou knihou. **Zvukové knihy** jsou brány jako nahrávky pro nevidomé, kdežto **audioknihy** jsou mluveným slovem pro komerční účely. Poněkud matoucí pak může být ještě další význam zvukových knih – jako ozvučené hmatové knížky pro nejmenší čtenáře, vydávající různé autentické zvuky.

V roce 2014 vznikla i u nás asociace podporující audioknihy a trh s nimi – **Asociace vydavatelů audioknih (AVA)**.

Dnes můžeme rozlišit tři druhy audioknih z hlediska pojetí a rozsahu – zkrácené, nezkrácené a dramatizace. Nezkrácená audiokniha je četbou, která se drží literární

předlohy a obsahuje doslovně to, co kniha papírová. Pokud k nějakému krácení a změnám textu dochází, je to pro posluchače téměř nepostřehnutelné. Poslech nejvíce odpovídá zážitku z vlastní četby.

Základem zkrácených knih je upravený text knižní předlohy. Dříve bylo krácení podmíněno i možnou délkou záznamu, dnes jde spíše o změny vedoucí k větší plynulosti čteného díla. Herci jsou režijně vedeni k více procítěnému přednesu, mnohdy se na audioknize podílí hned několik herců. Tento posun vychází vstříc posluchačům, na které by nekrácená četba mohla působit monotónně. Zároveň však spisovatelův styl vyprávění a jazykového vyjádření zůstává zachován. Důvodem může být také snížení výrobních nákladů a zároveň menší časová a finanční náročnost na straně kupujícího.

Audiokniha může mít i podobu kompletní dramatizace – s obsazením rolí, hudbou a dalšími doprovodnými efekty. Spadají sem i veškeré rozhlasové a divadelní dramatizace, které ovšem neodpovídají definici „převod knihy do zvukové podoby“. Do hry vstupuje profese scenáristy, který transformuje knižní předlohu na sled scén. V případě dramatizace tedy neposloucháme obsah knihy, ale obsah scénáře. Každému koncovému uživateli vyhovuje něco jiného.

Další odkazy k tématu audioknih připojujeme níže:

<https://www.mediar.cz/jak-vznika-audiokniha-jsou-za-ni-mesice-prace/>

<https://www.blindicka.com/p/cteni-audiodigi-knih-existuji-ruzne.html>

Výsledky březnové Studánkové soutěže

V minulém OKU jsme se Vás ptali, ve které části města Liberec se nachází Pivovar Studánka. **Správná odpověď zní: v Krásné Studánce.**

Ze správných odpovědí byla vylosována výherkyně paní Miluše Qualizzová! Blahopřejeme!

Dubnová soutěž: Knižní kvíz

Kvízy patří mezi Vaše nejoblíbenější soutěže. Jeden knižní na Vás v tomto čísle čeká. Na odpovědi se těšíme do 15. 4. 2024. Hodně štěstí.

1. Mezi tři nejčtenější knihy na světě nepatří:

- a) Svatá Bible
- b) Harry Potter
- c) Romeo a Julie

2. Který národ drží světový rekord v průměrné délce čtení knih na osobu a týden?

- a) Číňané
- b) Indové
- c) Američané

3. Jak se odborně nazývá strach z dočtení knihy?

- a) bibliofilie
- b) endofobie
- c) abibliofobie

4. Jak se jmenuje první kniha napsaná na psacím stroji?

- a) Dobrodružství Toma Sawyera
- b) Jana Amosa Komenského Didaktika
- c) Svatá obrazárna

Oslavenci v dubnu

V dubnu své narozeniny oslaví paní Nina Medková, paní Jana Bíbrová, pan Vladimír Vítek, pan Michal Filinger a pan Jiří Pikeš. Gratulujeme a přejeme hodně zdraví, štěstí a osobní pohody.

Ohlédnutí: Co přinesl březen

Výlet za Zdislavinou studánkou

Liberec byl ponořen do husté mlhy, když jsme ve středu 6. 3. 2024 ráno vyjžděli rychlíkem z vlakového nádraží směrem do Jablonného v Podještědí. Mlha se sice na naší cestě začala během dne rozpouštět, neopustila nás však zima, která prověřila naše oblečení a otužilost. Po předchozích vyloženě jarních dnech to byla výrazná změna. Možná i proto naše první kroky v Jablonném v Podještědí vedly do místní cukrárny, kde jsme se příjemně občerstvili. A teprve poté jsme po zelené turistické značce putovali k vyhlášené studánce, ke které se schází místní, ale sjíždějí i lidé z okolních obcí. Cesta vedla kolem Markvartického rybníka, na kterém si ladně kroužila labuť. Připlula nás pozdravit až úplně ke břehu. Vodou ze studánky se někteří z nás na místě osvěžili, někteří si s ní protřeli oči. Ale abychom se zahřáli, pokračovali jsme svižně dál. Mírným kopcem jsme vystoupali k Lemberku. Od něj nás romantická alej zavedla nad starou zvoničku. Následoval kratší úsek klesání po nerovné přírodní cestě

plné kořenů, kde jsme museli scházet docela opatrně, ale šlo jen asi o 150 metrů, které se daly bezpečně zvládnout. Napojili jsme se zpátky na zelenou a střecha baziliky nás lákala k návratu na náměstí. Časovou rezervu před odjezdem zpátečního vlaku jsme záslužně vyplnili v restauraci a další cukrárně. To už hrálo slunce. Po celou dobu nás neopouštěl humor, ostatně jako na každém výletě ve společnosti milých výletních nadšenců z Vašich řad. Tak zase příště. ☺

Recepty Jiřího Pikeše

V tomto čísle Vám postupně představíme hned čtyři recepty, které s účastníky zážitkového vaření uskutečnil Jiří Pikeš během února a března. Únorovým menu byla drůbková polévka a ledvinky, obojí završené moučníkem v podobě hruškového závinu. V březnu pak vznikala hořčičná polévka a bramboráky. Nechte si chutnat!

KALDOUN (POLÉVKA Z KUŘECÍCH DRŮBKŮ)

Suroviny (na 8 porcí):

- 2 lžíce ghí
- 2 bílé cibule
- 0,5 kg kuřecích srdcí
- 0,25 kg kuřecích drůbků
- 1 litr kachního vývaru
- 3 lžičky mletého muškátového oříšku
- 2 smetany 12 %
- ¼ celeru
- 4 mrkve
- 1 petržel
- špetka pepře
- velká špetka soli
- 1 snítka zelené petrželky

Na jíšku:

- 3 lžíce ghí
- 5 lžiček hladké mouky

Na játrové knedlíčky:

- 0,5 kuřecích jater
- 1 celé vejce
- 1 palice česneku
- hrst sušené majoránky
- sůl
- pepř
- strouhanka dle konzistence

Postup:

Kuřecí srdíčka očistíme a překrájíme. Drůbky pokrájíme na kousky. Kořenovou zeleninu očistíme, oškrábeme a nastrouháme na hrubém struhadle. Stroužky česneku oloupeme a česnek pokrájíme najemno. Cibule oloupeme a nakrájíme najemno. V hrnci se silným dnem necháme rozehtát 2 lžíce ghí, do něj vsypeme cibuli a postupně přidáme nakrájená kuřecí srdce a drůbky, ochutíme lžičkou mletého muškátového oříšku. Společně zasmažíme a poté stáhneme teplotu na mírný stupeň. Na pánvi si zhotovíme jíšku ze tří lžic ghí a pěti lžiček hladké mouky. Do hrnce přidáme půl litru kachního vývaru a zhotovenou jíšku. Krátce provaříme. Opět zvýšíme teplotu. Přidáme

další dvě lžičky muškátového oříšku, nastrohanou kořenovou zeleninu, obě smetany, zbývající půl litr vývaru a dochutíme solí a pepřem. Vaříme do změknutí zeleniny a srdíček. Mezitím si zhotovíme játrové knedlíčky. Játra očistíme a rozmixujeme tyčovým mixérem. Přidáme vejce, najemno pokrájený česnek, sůl, pepř a majoránku. Dosypeme strouhanku tak, aby ze vzniklé hmoty bylo možné tvarovat knedlíčky. Ty vhazujeme do menšího hrnce s vroucí vodou a vaříme do vyplavání knedlíčků (asi 4 - 5 minut). Uvařené knedlíčky přesuneme do polévky. Těsně před podáváním polévky přidáme posekanou snítku petrželky.

LEDVINKY NA CIBULCE

Suroviny (na 8 porcí):

- 1 kg vepřových ledvin
- 150 gramů slaniny
- 2 červené cibule
- 2 lžíce ghí
- 4 stroužky česneku
- 1 lžíce kořenící směsi Podravka
- ¼ litru vody
- sůl
- pepř

Postup:

Cibule pokrájíme najemno. Česnek utřeme v lisu na česnek. Slaninu nakrájíme na malé kostičky. Ledvinky očistíme a dáme vařit do většího hrnce. (Vaření lze po slití vody vícekrát zopakovat do vyvaření zápachu.) Po uvaření ledvinky slijeme, odstraníme z nich trubice a nakrájíme je na kousky. Zatím necháme připravené stranou. V hrnci se silným dnem zpěníme pokrájenou cibuli na dvou lžicích ghí. Přidáme česnek, slaninu a necháme vypéct. Poté přidáme připravené ledvinky, sůl a pepř. Zalijeme ¼ litrem vody, přidáme Podravku a dusíme do změknutí ledvinek, až pustí šťávu. (Hotové ledvinky lze zahustit jíškou.)

HRUŠKOVÝ ZÁVIN S MÁKEM

Suroviny (na 1 závin):

- 1 x listové těsto
- 0,5 kg hrušek
- 4 lžíce mletého máku
- 1 lžička mleté skořice
- 2 lžíce cukru krupice

- 1 vejce na potřetí

Postup:

Hrušky omyjeme a nakrájíme na menší kostičky. Na rozválené listové těsto nasypeme rovnoměrně mletý mák, navrstvíme hrušky a posypeme skořicí s cukrem. Stočíme do závinu, který před pečením potřeme rozšlehaným vajíčkem. Pečeme dozlatova.

Tip na ozvláštnění receptu: Nakrájené hrušky promícháme s cukrem a necháme na pánvi na špetce másla zkaramelizovat. Teprve poté je balíme do závinu.

HOŘČIČNÁ POLÉVKA

Suroviny (6 – 8 porcí):

- 100 gramů mandlových plátků
- 50 gramů másla
- 1 celý pórek
- 200 ml pikantní plnotučné hořčice (my jsme použili hořčici s červeným rybízem)
- 200 ml klasické plnotučné hořčice
- 0,75 litru vody
- 2 kostky zeleninového bujónu
- 2 smetany na vaření (12 % tuku)
- 2 kysané smetany

Postup:

Mandlové lupínky vsypeme na pánev, přidáme dvě špetky soli a nasucho opražíme do zlatavé barvy. Nám trvalo pražení asi 20 minut. Přitom jsme soustavně mandle promíchávali vařečkou, aby se nepřipálily. Mandle poté odstavíme a necháme stranou úplně zchladnout. Pórek očistíme a nakrájíme na menší kousky. V hrnci se silným dnem necháme rozpustit máslo, vsypeme do něj nakrájený pórek a zasmažíme asi 20 minut. Přidáme 200 ml pikantní hořčice, 0,75 litru vody a obě kostky bujónu. Vaříme společně asi 30 minut. Poté tyčovým mixérem rozmixujeme polévku dohladka. Přidáme 200 ml klasické plnotučné hořčice a obě smetany na vaření. Už jen společně prohřejeme. Během finální fáze přípravy smícháme zchladlé mandlové lupínky s dvěma kelímky kysané smetany a případně ještě dosolíme špetkou soli. Polévku servírujeme s ozdobou v podobě směsi kysané smetany a lupínků.

BRAMBORÁKY S HRAŠKOU

Suroviny (8 porcí):

- 3 kg brambor
- 2,5 paličky česneku
- 2 hrsti majoránky
- 2 lžičky mletého pepře
- 3 lžičky celého kmínu
- 3 – 4 lžičky soli
- 4 lžíce sladké smetany
- 12 vrchovatých lžic směsi [Hraška](#) (= směs hrachu, bezlepkových obilovin a koření)
- Sádlo či olej na smažení

Postup:

Brambory oškrábeme, omyjeme a nastrouháme na struhadle (jemném či hrubém – dle preference). Nastrouhané brambory poté prolisujeme přes síto a zbavíme přebytečného škrobu a vody. Česnek oloupeme a stroužky česneku nadrtíme na lisu. Brambory poté okořeníme česnekem, majoránkou, pepřem, kmínem a solí. Přidáme smetanu a nakonec zahustíme Hraškou. Smažíme na pánvi nejlépe na sádle a necháme odkapat na papírové utěrce.

Lukáš Feifer: Jak dnes bezpečně používat občanku v telefonu a co to vlastně je

V dnešní době elektronizace už došlo i na naše plastové občanské průkazy. Můžeme se dnes doslechnout o několika názvech, které jsou si velmi podobné, avšak jsou to rozdílné služby. My si je na tomto místě lehce představíme.

e-Občanka: Tento název by mohl evokovat zmíněný elektronizovaný občanský průkaz, avšak není tomu tak, jedná se o plastové kartičky, které v sobě však mají čip

e-Doklad: Tento název je také velmi podobný, avšak jedná se o software, díky kterému mohou např. restaurace poskytovat elektronický doklad o zaplacení na místo klasické papírové účtenky.

e-Doklady: Jedná se o aplikaci, do které si můžeme pořídit kopii našeho reálného občanského průkazu a při prokazování na určitých místech by nám tak odpadlo hledání kartičky v peněžence.

A Jak to vlastně funguje?

V momentě, kdy má člověk něco, čemu se říká bankovní identita nebo identita občana, si může stáhnout aplikaci do telefonu, kde se mu po přihlášení těmito identitami objeví kopie jeho občanského průkazu. Následně se tímto způsobem může prokazovat na prozatím malém počtu úřadů. V budoucnu však počet úřadů připravených na prokazování touto variantou bude přibývat.

V aplikaci je možné kontrolovat, jaké údaje si o Vás kdo vezme, což je v celku dobrá výhoda, další výhodou je např. možnost při ztrátě reálného průkazu zablokovat jej rychle a efektivně právě skrze tuto aplikaci.

Pokud Vás tento stručný popis tématu zaujal, nebojte se dorazit na PC klub, kde si ukážeme, jak to funguje v praxi. Jak tyto novinky používat bezpečně a efektivně.

Pozvánka: Rekondice v Poděbradech

TC Ostrava zve zájemce na letní týdenní školení práce s pokročilými kompenzačními pomůckami. Letos proběhne rekondice v termínu od 30. 6. 2024 do 7. 7. 2024 v Poděbradech. Cena je 8000,- Kč na osobu. Zájemci mohou k podrobnějším informacím kontaktovat Petru Ďurkovou na telefonu 776 069 142 nebo e-mailu: durkova@tyflocentrum-ova.cz.

Koutkem OKA: Další zvuková kniha Krajské vědecké knihovny Liberec

Krajská vědecká knihovna v Liberci vydala již 21. dětskou audioknihu v rámci dlouhodobého projektu Děti čtou nevidomým dětem. Knížku „Medailon Emilky Horové“ od Nadi Revilákové načetlo 17 dětí ze základních a středních škol z Liberce a Frýdlantska. Kniha byla nahrána pod vedením režisérky Elišky Bejčkové v průběhu dvou dnů. Letos vydala knihovna kromě zvukové knihy na CD i tištěnou verzi pro nevidomé v Braillově písmu.

Krásné Velikonoce nejen s knihou!

Další použité zdroje:

<https://klarasmolikova.cz/clanek/jak-vznika-audiokniha>

<https://www.klubzdravi.cz/a/den-milovniku-knih-aneb-zajimavosti-o-knihach>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Knihtisk>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Audiokniha>

<https://blog.audiolibrix.cz/tema/kratka-historie-audioknih/>

https://www.liberec.cz/files/dokumenty/zpravodaj/zpravodaj_2024/zpravodaj_liberec_03_24_web.pdf